

Canvi d'etapa també per als Borja

La presentació a les Corts Valencianes el proper dia 22 d'abril del volum 5 del 'Diplomatari Borja' i d'un volum de Joan Requesens al voltant de la família valenciana i les profecies de l'època, juntament amb un congrés a Xàtiva, marquen un punt d'inflexió pel que fa al tractament institucional d'aquesta important nissaga. Un altre fruit del canvi polític al País Valencià.

Reportatge de Xavier Aliaga

Tal vegada és un canvi incipient, encara, però hi ha indicadors que apunten a una transició des del desinterès i el tractament més aviat banal de la família Borja i la seua història –a través de dubtoses recreacions amb figurants pensades per als turistes i per instal·lar els corresponents mercadets medievals–, actitud que ha marcat les dues dècades de govern del Partit Popular al País Valencià, a un altre grau de consideració institucional pel que fa a les qüestions borgianes. Una nova etapa per als Borja fruit, com tantes altres coses, del canvi polític a la Generalitat i en molts ajuntaments.

Un dels actes més simbòlics d'aquesta nova etapa serà la presentació a la seu de les Corts Valencianes, el Palau dels Borja –fins fa poc conegut com a Palau de Benicarló–, de dos importants volums que tenen a veure amb la investigació i la difusió de les qüestions borgianes. El primer és el *Diplomatari Borja 5: Archivio di Stato di Roma: Documents dels protocols de Camillo Beneimbene (1479-1505)*, un volum a cura del prestigiós arxiver i historiador italià Ivan Parisi que apareix després d'una minuciosa immersió en els arxius transalpins. Concretament, s'hi arrepleguen els protocols del notari romà Camillo Beneimbene, l'encarregat durant dues dècades de redactar els acords matrimonials dels fills i els parents d'Alexandre VI, incloent-hi els molts enllaços pactats amb pretendents de Lucrècia Borja, emprats per la família com una eina per establir aliances i guanyar poder. Aquest *Diplomatari 5* [teniu més informació a les pàgines 67 i 68] està impulsat per l'Institut Internacional d'Estudis Borgians (IIEB), amb la col·laboració de la Fundació Carulla, i editat per Tres i Quatre.

La segona de les publicacions que es presentaran a la seu de les Corts Valencianes serà *El poder i la profecia: De la teoria a la pràctica borgiana*, de Joan Requesens i Piquer, un erudit amb formació filològica i teològica que recull els estudis sobre profecies polítiques des de l'Edat Mitjana fins a

LA PRESENTACIÓ A LES CORTS VALENCIANES I EL CONGRÉS DE XÀTIVA OBRIN UNA NOVA ETAPA INSTITUCIONAL SOBRE ELS BORJA

l'edat moderna amb els papes Calixt III i Alexandre VI i sant Francesc de Borja com a vehicles d'exemplificació. El llibre [n'ampliem informació a les pàgines 69 i 70] està editat per Tres i Quatre i conté un pòrtic d'Eulàlia Duran, presidenta de l'IIEB, i Maria Toldrà, historiadora i coordinadora d'aquest institut.

Ambdues historiadores seran presents a l'acte del dia 22, així com Ivan Parisi, Joan Requesens, un altre investigador com ara Miquel Navarro i Eliseu

Clement, secretari de l'IIEB. També intervindran en l'acte Luca Carboni, secretari de l'Archivio Segreto Vaticano, i el president de les Corts Valencianes, Enric Morera. Una presentació, per tant, amb rang cultural i polític de primer ordre.

Aquesta no és l'única iniciativa de dignificació institucional al voltant de la figura dels Borja. Entre els dies 4 i 7 de maig tindrà lloc a Xàtiva, al convent de Sant Domènec, un congrés organitzat per l'Ajuntament de la capital de la Costera en col·laboració amb la Universitat de València i l'IIEB que analitzarà les recreacions artístiques associades a la família Borja, incloent-hi aspectes tan nous com ara els videojocs. La conferència inaugural correrà a càrrec de l'escriptor Joan Francesc Mira.

Per entendre el canvi de sensibilitat cal fer una mica d'història. L'any 2000, les autoritats valencianes feren el buit a la presentació a la Universitat de València del projecte *Diplomatari Borja*, amb la presència del prefecte de l'Archivio Segreto Vaticano, el pare Sergio Pagano. Malgrat la importància de l'acte (hi assistiren els consellers de Cultura d'Aragó, Catalunya i les Illes, Javier Gallizo, Jordi Vilajoana i Damià Pons) el seu homònim valencià, Manuel Tarancón, no hi acudí. Altrament, durant anys, l'Institut Internacional d'Estudis Borgians tractà de negociar amb diferents administracions, aleshores regides pel Partit Popular, la creació d'una seu al País Valencià amb els dos milions i mig de documents referents a la família Borja continguts a l'Archivio Segreto Vaticano. Es tractava d'una operació d'indubtable interès que pretenia habilitar una seu amb les condicions adients per a l'estudi d'aquesta ingent documentació, amb un pressupost estimat de 20.000 euros, una minúcia en comparació del que es gastava en altres partides. Malgrat tot, els contactes amb les diputacions i la Generalitat Valenciana fracassaren per la manca d'interès polític. I ni tan sols les ciutats més estretament vinculades als Borja, Xàtiva i Gandia, mostraren interès. Les negociacions amb CAM i Bancaixa tampoc desferen l'embús.

Curiosament, quan al mes de juny del 2014 l'IIEB anuncià que la documentació s'havia dipositat a l'Arxiu Nacional de Catalunya (ANC), un organisme que sí que demostrà interès per aquests documents, la Generalitat Valenciana reaccionà demanant una còpia dels arxius per ser estudiats a l'Arxiu del Regne. Un despropòsit nascut de la improvisació i una considerable mala fe política. Un altre camí pedregós que calia asfaltar. ●